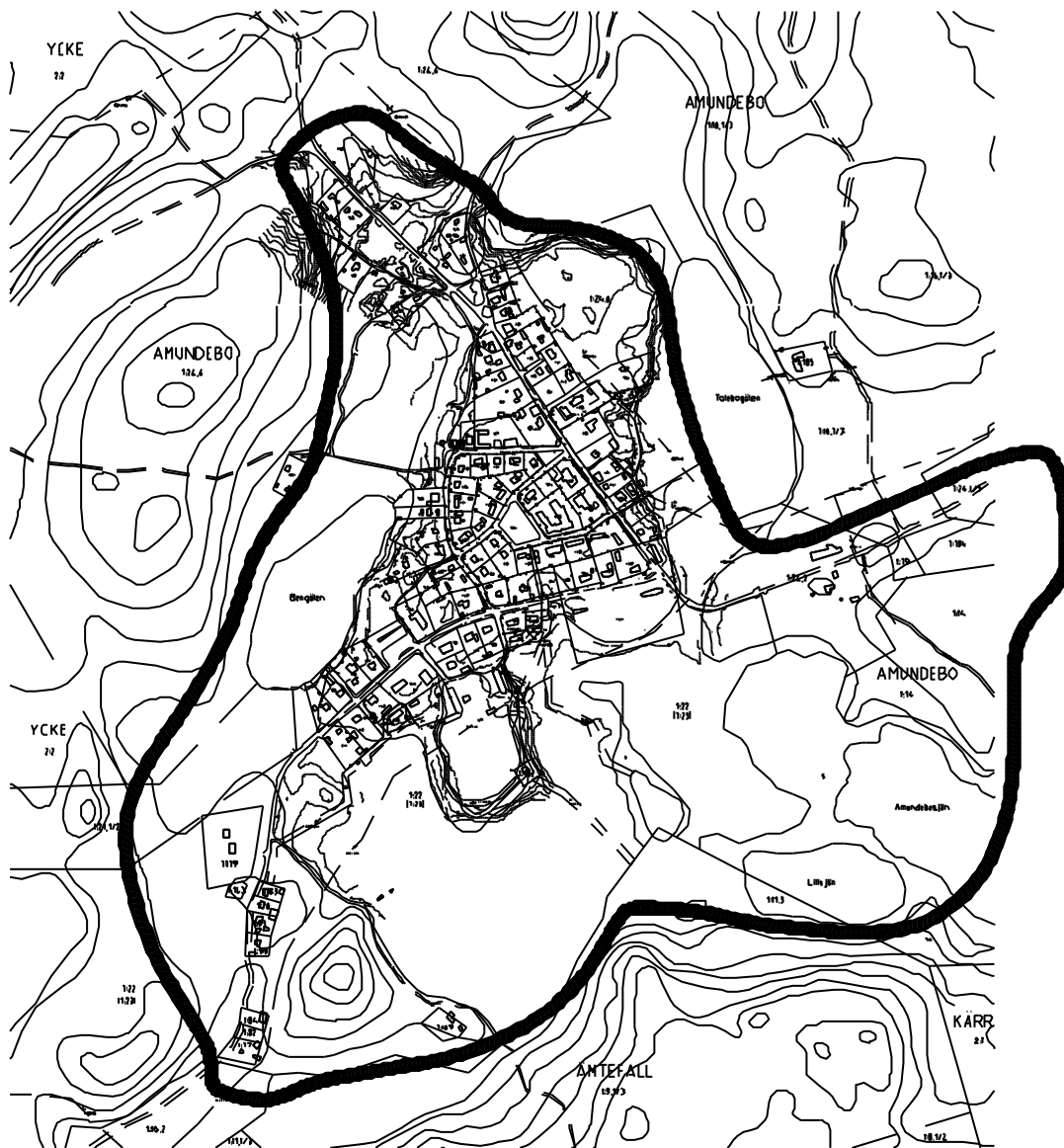

SAMRÅDSHANDLING

Datum
2007-01-31

Diarienummer
Tsn 2005.0359

Detaljplaneprogram för **ULRIKA SAMHÄLLE**

Programområdets omfattning

**Linköpings
kommun**

Börje Mathiasson Arkitektkontor AB

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. SAMMANFATTNING	3
2. INLEDNING	4
2.1. Syfte	4
2.2. Programområdets omfattning	4
2.3. Programmets upprättande, politisk behandling	4
3. HISTORIK	4
4. TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN	5
4.1. Översiktliga planer och program	5
4.2. Detaljplaner och områdesbestämmelser	6
4.3. Riksintressen	6
4.4. Strandskydd	6
4.5. Natura 2000	6
4.6. Vattenskyddsområde	6
5. FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR	7
5.1. Markägoförhållanden	7
5.2. Mark och vegetation	7
5.3. Geotekniska förhållanden	9
5.4. Arkeologi	9
5.5. Vattenområden	9
5.6. Pågående markanvändning	9
5.7. Bebyggelse	9
5.8. Kulturhistoriskt hänsyn	11
5.9. Analys av landskapsbilden	12
5.10. Gator och trafik	13
5.11. Teknisk försörjning	14
5.12. Konsekvenser av förändringar enligt programmet	16
5.13. Jämställdhetsfrågor	17
5.14. Fortsatt planarbete	17
Karta/kartor	18

1. SAMMANFATTNING

Detta planprogram skall belysa ett antal diskuterade förändringar inom Ulrika samhälle. De mer konkreta förändringarna avser en ny brandstation och en ny värmecentral. Framtida förändringar gäller även lokalisering av framtida bostadsbebyggelse, idrottshall, eventuellt ytterligare industriområde, trafikfrågor och tekniska frågor.

Programmet redovisar alternativa platser för en ny brandstation vid Kisavägen i södra delen av samhället eller inom en planlagd industritomt i norra delen av samhället.

Lägen för en värmecentral redovisas i norra delen av samhället (inom det planlagda industriområdet) samt inom södra delen av samhället (vid skolan eller brandstationen).

Två lägen för nya bostadskvarter redovisas nordnordost om Bengölen respektive sydost om prästgården. Dessutom har två områden redovisats som reservområden för bostadsbebyggelse, ett område norr om vattenverket och ett område söder om Rimforsavägen, utanför programområdet. Enstaka bostadstomter föreslås inom befintlig bebyggelse. En möjlig bostadsutbyggnad bedöms vara cirka 15 bostäder.

Mark redovisas för en ny industritomt utmed väg 588 (Boxholmsvägen), med verksamhet som kan vara störande för omgivningen, cirka 800 meter väster om dess korsning med väg 609 (vägen mot Nykil). Området ligger utanför programområdet.

Det planlagda, ej utbyggda industriområdet, kan nyttjas för icke störande verksamheter.

En idrottshall, eventuellt med en mindre simbassäng föreslås för skolans och föreningslivets behov i anslutning till skolan.

Trafiksituationen för i första hand oskyddade trafikanter bör ses över. En upprustning av en befintlig grusad gångväg till gc-väg föreslås i anslutning till marknadsplatsen. Hastigheten utmed de allmänna vägarna genom samhället föreslås minskas samtidigt som skyddet för de oskyddade trafikanterna ökas.

Projektets övriga påverkan på sin omgivning är hanterlig och förutsägbar.

Vattenskyddsområdet kring vattenverket i östra delen av samhället bör aktualiseras med anledning av den trafik som förekommer genom området samt en eventuell exploatering av bostäder (reservområde) inom vattenskyddsområdets norra del.

Dagvattenhanteringen inklusive dess ledningsnät bör ses över i den fortsatta planläggningen.

En viktig frågeställning är hur Ulrika samhälle kommer att uppfattas visuellt från

ankommande allmänna vägar från sydost och sydväst (Rimforsavägen respektive Kisavägen).

Ur landskapsbildssynpunkt föreslås ingen exploatering sydost om kyrkan. All bebyggelse bör av samma skäl ske som kompletteringar av befintlig bebyggelse.

Vid eventuellt fortsatt planarbete måste vissa frågor utredas eller redovisas. Dessa är

- påverkan på landskapsbilden vid en exploatering i södra delen av samhället samt vid Bengölen,
- miljökonsekvenser av framtida värmecentral och verksamhetsområden
- hur dagvatten omhändertas samt avgränsning av framtida vattenskyddsområde,
- grundundersökning, radonförekomst och förekomst av fornlämningar,
- trafiksäkerhetshöjande åtgärder,
- en övergripande riskanalys som omfattar skredrisk, översvänningsrisk, vattenskydd och trafiksäkerhet.

2. INLEDNING

2.1. Syfte

Programmets syfte är att belysa möjligheter och konsekvenser för en fortsatt utbyggnad av tätorten och kyrkbyn Ulrika med inriktning på ny värmecentral, brandstation, idrottshall, nya områden för bostadsbebyggelse och verksamheter samt översyn av trafikfrågor och teknisk försörjning. Utbyggnad skall i första hand ske som förtätningar eller tillägg i direkt anslutning till tätorten. Ett syfte med fortsatt planläggning är också att se över gällande detaljplaner med bestämmelser så att de motsvarar kraven på en god bebyggelseutveckling.

Olika lokaliserings- och utbyggnadsförslag redovisas i planprogrammet. Programmet belyser ortens vilja att växa vidare med nya bostäder och verksamheter samt en utökad service. Då många föreslagna förändringar saknar stöd i gällande detaljplan, har kommunen i samråd med länsstyrelsen beslutat att detaljplaner ska upprättas inom samhället och att detta bör föregås av ett samlande planprogram.

2.2. Programområdets omfattning

Programområdet omfattar Ulrika samhälle med närområden, totalt cirka 40 ha, se karta på omslaget.

2.3. Programmets upprättande, politisk behandling

Planprogrammet har upprättats av Börje Mathiasson Arkitektkontor AB på uppdrag av Teknik- och samhällsbyggnad inom Linköpings kommun.

Ansvarig projektledare inom Teknik- och samhällsbyggnad har varit Stig Lindqvist. Arbetet har skett i samråd med berörda markägare, företrädare för föreningsliv och näringsliv i Ulrika, byggnämndskontoret, miljökontoret, räddningstjänsten samt Tekniska verken. Programmet avses slutredovisas under februari 2007.

3. HISTORIK

Drottning Ulrika Eleonora har gett namn åt socknen, som bildades 1736. Den rödfärgade spånklädda timmerkyrkan invigdes 1737 och representerar en lantlig träbyggnadskonst med gamla traditioner. Klockstapeln uppfördes 1752 och kyrkstallarna omkring 1850. I kyrkbyn ingår en marknadsplats med bodar från 1863 samt administrativa byggnader såsom skolhus från 1920, lärarbostad från 1870 samt ålderdomshem från 1800-talets början. I byn finns en f d kvarnbyggnad, uppförd 1919. Inom sydvästra delen av samhället finns en enhetligt utformad villabebyggelse från 1910-1930-talen.

Öster om kyrkan och utanför programområdet ligger Amundebo Storgård med medparstuga byggd 1782.

4. TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

4.1. Översiktliga planer och program

Översiktsplan för Linköping 1998

Översiktsplanen för Linköpings kommun, antagen 1998, anger bland annat följande inriktning för bostadsbyggnad i mindre orter och på landsbygden.

- Kommunen är positiv till en fortsatt bostadsutbyggnad inom de mindre orterna. Möjligheterna till kvarboende bör särskilt beaktas. Större utbyggnadsområden bör dock endast komma till stånd inom orter som har förutsättningar för en långsiktigt god kollektivtrafikförsörjning.
- Ny bebyggelse bör i första hand tillkomma i anslutning till befintlig bebyggelse.
- Inom landsbygdsområdena bör markens lämplighet för bebyggelse och reglering av bebyggelsemiljöns utformning prövas i detaljplan eller områdesbestämmelser när det är fråga om ny sammanhållen bebyggelse eller ny enstaka byggnad med stor omgivningspåverkan.

Översiktsplan för Ulrika

Någon särskild översiktsplan finns inte för Ulrika samhälle. På den kommunomfattande översiktsplanens karta 1A, se nedan, anges att kommunen kommer att bedriva en aktiv bebyggelseplanering där resurserna så medger.

Utdrag ur kommunens översiktsplan 1998, plankarta 1A som visar serviceort där kommunen kommer att bedriva bebyggelseplanering där resurserna medger.

Avgränsningen ovan innefattar områden som på lång sikt kan behövas som tätortsområde. Inom avgränsningen behöver markens lämplighet för bebyggelse och reglering av bebyggelsemiljöns utformning i de flesta fall prövas i detaljplan eller områdesbestämmelser.

Inriktning i det fortsatta översiktsplanarbetet

I "Inriktning i det fortsatta översiktsplanarbetet", antagen av kommunfullmäktige 2005-06-07, anges följande strategi för landsbygden:

”Ge förutsättningar för en levande landsbygd. Möjliggör utveckling av såväl befintliga som nya näringar. En positiv syn på byggande i småorter och på landsbygden är en förutsättning för att kunna bibehålla och utveckla den lokala servicen.”

En levande landsbygd är en god tillgång för kommunen. Planeringen ska ge förutsättningar för att bibehålla och utveckla service och näringsliv också på landsbygden.

För många mindre orter är efterfrågan på nya tomter begränsad. Med tanke på behovet av en befolkningsutveckling som bidrar till ett gott serviceutbud, bör ambitionen vara att planer för bebyggelse i alla de mindre orterna ska tas fram successivt, så att tomter finns att erbjuda.

4.2. Detaljplaner och områdesbestämmelser

För området gäller följande detaljplaner, enligt kommunens numrering.

- Nr P 77, fastställd 1955-07-15, användning för allmänt ändamål, bostäder, magasin och kyrka samt allmän plats, vägmark och park. Genomförandetiden har gått ut.
Nr P 77a, laga kraft 1997-12-22, ändring av utnyttjandegrad och utformning för enstaka bostadsbebyggelse.
- Nr 878, laga kraft 1990-06-20, användning för bostäder, hantverk och industri.
- Nr 1190, laga kraft 1998-09-22, användning för skola och idrott.
Genomförandetiden har gått ut för samtliga planer.

4.3. Riksintressen

Några riksintressen förekommer inte inom området.

4.4. Strandskydd

Strandskyddsförordnande med avståndet 100 meter gäller för de mindre sjöarna inom eller i anslutning till programområdet.

4.5. Natura 2000

Ett område inom den sydvästra delen av programområdet har diskuterats för Natura 2000.

Området överensstämmer delvis med det område i kommunens naturvårdsprogram som betecknas som ”Hagmarker söder om Ulrika samhälle, nr 758555”. Området utgörs av hagmarker som hävdas genom bete. Området har ett högt landskapsvärde, innehåller värdefull flora, samt innebär stora närrekreationsvärden.

4.6. Vattenskyddsområde

Ett vattenskyddsområde finns upprättat enligt beslut av länsstyrelsen 1983-02-02., se vidare under teknisk försörjning.

5. FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

5.1. Markägoförhållanden

Programområdet har ett differentierat ägande, huvudsakligen i privat regi. Den obebyggda marken ägs till stor del av jordbruksföretag och Ulrika församling.

5.2. Mark och vegetation

Ulrika samhälle är beläget på en platå av sand och grus.

I översiktsplanen för Linköping redovisas platån som ett område av regionalt eller kommunalt intresse med naturvärdesklass III (högt naturvärde, geologi).

”Ulrikaplatån är en sand- och grusplatå, på vilken Ulrika kyrkby har byggts. Den plana överytan lutar svagt mot sydväst. I söder och öster är platåns stupande, begränsningssidor framträdande och väl utformade. Den norra sidan övergår utan skarp gräns i ett kuperat område. Inom området finns flera vattenfyllda dödisgropar.”

De allmänna rekommendationerna anger att

”För att naturvärdena ska kunna bibehållas krävs att hänsyn till och bevarande av dessa sker i enlighet med de rekommendationer som finns i Natur och Kultur”.

I länsstyrelsens motsvarande beskrivning i Natur och Kultur av platån, noteras särskilt dess markanta begränsningssidor och vattenfyllda dödisgropar, som en värdefull och skyddsvärd naturmiljö. Naturvärdena kommer enligt länsstyrelsen att bestå om delarna utanför det detaljplanlagda området (läs detaljplan nr P 77) undantas från ingrepp som t ex bebyggelse, schaktning, täkt och utfyllnad.

Naturvårdsprogram

I kommunens naturvårdsprogram förekommer flera utvärderade naturmiljöer.

- **758 553** (Inom kyrkogården finns större ädellövträd).

Naturvärdesklass innebär kommunalt intresse.

Runt Ulrika kyrkogård finns ädellövträd (lönn, ask och lind) som delvis är gamla och grova.

De utgör en mycket värdefull naturmiljö i det i övrigt ädellövfattiga samhället

Naturvärdena består om lövträden bevaras och om de dessutom kompletteras med plantering av unga askar och lönnar.

- **758 555** (Hagmarker i sydvästra delen av området). Ingår i Natura 2000 område.

Naturvärdesklassen innebär kommunalt intresse.

Ett par mindre hagar mycket nära Ulrika samhälle som förutom sina flora- och landskapsvärden utgör ett stort värde som närreklamationsområde.

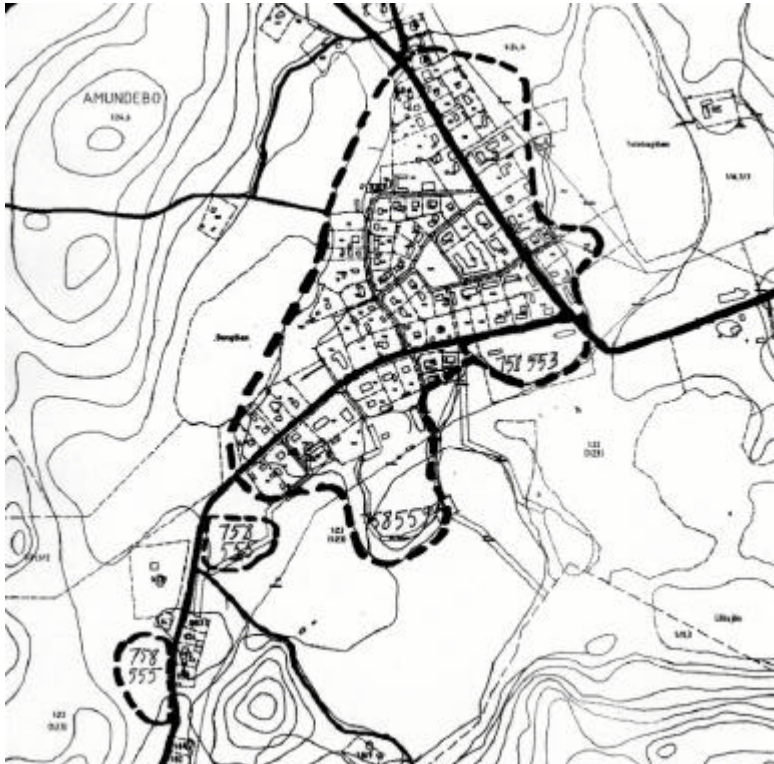
Naturvärdet består om betetrycket ökar och om förekomsten av örnbräken minskar i den södra hagen.

- **758 559** (Isälvsavlagringen Ulrikaplatån)

Naturvärdesklass innebär lokalt intresse.

Merparten av bebyggelsen i Ulrika är belägen på en nästan helt plan avlagring, som huvudsakligen består av sand. Vattenfyllda sänkor eller gölar begränsar delvis avlagringen. Ulrikaplatån kan närmast betecknas som ett delta uppbyggt av en isälv, som mynnade i en lokal liten issjö bildad vid Malmslättsdeltat vid Linköpings tätort.

Naturvärdet består om Ulrikaplatån och dess ställvis framträdande branter samt vattenfyllda dödisgropar/dödisgravar bevaras och undantas från åtgärder som kan skada naturmiljön såsom omfattande schaktningar som ändrar landformerna. Kvarvarande delar utanför det detaljplanelagda området bör undantas från schaktning, täkt och utfyllnad.

Karta som visar värdefulla naturmiljöer enligt kommunens naturvårdsprogram

Planlagda grönområden

Inom den planlagda marken finns parkmark avsatt mot Bengölen, vid marknadsplatsen samt i anslutning till gatunätet och platsbildningar.

Lek och rekreation

Ett motionsspår finns i den södra delen av samhället, söder om skolan. Skogen som omger samhället utgör frekventerade närströvmråden.

Vegetation

De skogar som omger samhället har stora inslag av tall och gran och utgör i övrigt blandskog. Inom samhället förekommer vegetation i samlad form kring kyrkogården samt inom villaträdgårdarna.

5.3. Geotekniska förhållanden

Någon geoteknisk undersökning har inte gjorts inom ramen för programarbetet. Tidigare noteringar indikerar att marken består av sand och grus. Marken bedöms innehålla bra grundläggningsförhållanden för normal bostadsbebyggelse.

I kommunens översiktsplan 1998 anges området som högriskområde för radon. Detta innebär att bebyggelsen ska grundläggas radonsäkert.

En översiktlig geoteknisk undersökning kommer att göras inom ramen för fortsatt detaljplanearbete. I denna kommer även en komplettering av radonförekomst att ske.

5.4. Arkeologi

Inom norra delen av området, strax söder om vägen mot Boxholm, finns en fornlämningsliknande bildning i marken. Ytterligare längre söderut, väster om vägen mot Linköping och byns avslutning mot norr, finns omtalat boplatser och visten.

5.5. Vattenområden

Sex mindre sjöar finns inom eller i anslutning till programområdet, Amundebosjön, Bengölen, Fredgölen, Gräsgölen, Lillasjön och Tolebogölan,

5.6. Pågående markanvändning

Pågående markanvändning utgör vad som kan förekomma inom en mindre tätort, nämligen bostäder, kyrka med församlingshem och barnverksamhet, förskola, skola, café, restaurang, butik, servicehus, brandstation, hantverk och småföretag, marknadsplats, ishockeyrink, tennisbana, motionsspår, friluftsbad, vattenverk, avloppsreningsverk, mm.

Förutom bebyggda tomter finns vägar, gator, parker, skogs- och jordbruksmark samt mindre sjöar inom programområdet.

5.7. Bebyggelse

Befintlig bebyggelse

Den rödfärgade spånklädda timmerkyrkan invigdes 1737 och representerar en lantlig träbyggnadskonst med gamla traditioner. Klockstapeln uppfördes 1752 och kyrkstallarna omkring 1850. I kyrkbyn ingår en marknadsplats med bodar från 1863 samt administrativa byggnader såsom skolhus från 1920, lärarbostad från 1870, ålderdomshem från 1800-talets början. I byn finns en f d kvarnbyggnad, uppförd 1919. Inom sydvästra delen av samhället finns en enhetligt utformad villabebyggelse från 1910-1930-talen och fram till 1950.

Bostadsbebyggelsen är i huvudsak från tiden före 1950, dock har cirka 20 bostadshus byggts mellan 1960 och 1980 och två under 1980-talet.

Inom Ulrika samhälle finns 111 lägenheter varav 72 i småhus och 39 i övriga hus.

Av övriga offentliga byggnader finns förskola och skola, Ulrika museum byggt under 1950-talet, bodar vid marknadsplatsen och en brandstation.

Föreslagen bebyggelse

Ett antal projekt har aktualiserats inom samhället, se karta i slutet av programmet.

- Den befintliga brandstationen i Ulrika motsvarar inte längre de av kommunen uppställda kraven och en ny brandstation måste ersätta den befintliga. Linköpings Kommunala Fastigheter AB (LKF) planerar en ny station inom en obebyggd tomt norr om kyrkogårdens västra del. Placeringen av den nya stationen ställer höga krav på dess utformning, materialval och färgsättning med anledning av närheten till Ulrika kyrkomiljö.
- En närvärmecentral med privat huvudman och med effekten 480kW planeras centralt i samhället. Bygglov har sökts för tillfällig åtgärd inom butikstomten. På sikt kan samhället värmas från en eller två permanenta närvärmecentraler, varav en bör finnas sydost om skolan och i anslutning till ortens avloppsreningsverk i södra delen av samhället.
- Cirka 15 bostadstomter i attraktiva lägen. Programmet redovisar två primära lägen, ett nordnordost om Bengölen och ett sydost om prästgården.

Föreslaget läge för bostäder sett från hembygdsgården. I högra bilden föreslås tomter bortom slutning och vegetation.

- Som reservområden för ytterligare bostadsområden har ett område redovisats norr om vattenverket och ett område söder om Rimforsavägen inom östra delen av programområdet. Eventuell utbyggnad av bostäder nära vattenverket ställer krav på skyddshänsyn och tillhörande friytor med skog. Innan ny bebyggelse kan diskuteras vidare bör vattenverkets skyddsområde omprövas och en geoteknisk undersökning göras.
- Ulrika idrottsklubb önskar att en idrottshall med ett mindre inomhusbad byggs i samhället. En lämplig lokalisering bör vara i anslutning till skolan.
- En ny industritomt cirka 800 meter väster om korsningen mellan väg 588 och väg 609 har diskuterats (utanför programområdet). Marken kan utgöra ett komplement till den planlagda och ej utbyggda industrimark som finns i norra delen av samhället.

Den planlagda industrimarken uppfattas som mindre lämplig genom sin läge nära bostäder och markens beskaffenhet. Marken är dock avsedd för icke störande verksamheter och bör därför kunna exploateras i framtiden.

- Genom ett privat initiativ planeras ett mindre företagshotell i centralt läge i anslutning till butikstomten.

5.8. Kulturhistoriska hänsyn

Kyrkbyn Ulrika växte upp kring kyrkan och vägarna väster och norr om kyrkan. Här återfinns ett antal byggnader som innehöll socknens centrala och sociala funktioner. Dessa bildar en sammanhängande miljö med kyrkan som centralpunkt fram till byggnaderna vid skolan och marknadsplatsen. Därutöver finns ett antal bostadshus med kulturhistoriska eller miljömässiga värden, av vilka några också bildar en sammanhållen och enhetlig miljö.

En hembygdsgård har anlagts i norra delen av samhället av Ulrika. Äldre byggnader har flyttats hit och platsen utgör en samlingsplats för föreningslivet vid högtider mm.

Inom och utanför dessa miljöer finns ett antal enstaka objekt med höga kulturhistoriska värden:

- Ulrika kyrka invigd 1737 och tillbyggd 1793, klockstapeln uppförd 1752.
- Kyrkstallar från 1850-talet öster och väster om kyrkan.
- Bodar vid marknadsplatsen från 1863.
- Skolhus från 1920 och lärarbostad från 1870.
- Ålderdomshem från 1800-talets början.
- Kvarnbyggnad från 1919.

Kyrkan med klockstapel sett från väster

I kommunens översiktsplan, antagen 1998, finns kulturmiljön ”74. Ulrika, kyrkbymiljö” angiven. Översiktsplanens rekommendationer innebär att det berörda område har höga kulturvärden. Miljön utgör ett kommunalt eller regionalt intresse eftersom likartade miljöer finns inom andra delar av landet. Berörda boende och fastighetsägare bör informeras om kulturvärdena.

I ett fortsatt planarbete bör en översiktlig kulturhistorisk utvärdering göras i syfte att dokumentera sammanhållna miljöer.

Genom att de i programmet diskuterade förändringarna kommer att ske i huvudsak inom tätorten, skall vid nybebyggelse hänsyn tas till närliggande kulturhistoriska värden samt generellt till ortens karaktär.

5.9. Analys av landskapsbilden med hänsyn till ny bebyggelse

Ett syfte med bostadsutbyggnaden i Ulrika är att hålla denna inom vad som uppfattas som tätorten. Utbyggnader i samhällets periferi innebär att den visuella upplevelsen av samhället förändras. Särskilt gäller detta om utbyggnad skulle ske mot sydost eller sydväst.

Samhället avslutas mot sydost med kyrkogårdsmiljön och kyrka med klockstapel på platån exponeras här på sådant sätt mot det lägre omgivande landskapet att någon utbyggnad som påverkar upplevelsen av landskapsbilden inte bör ske i denna riktning.

Mot sydväst är landskapet mer kuperat och platåns avslutning inte lika markerad.

Bebyggelsen är här mera spridd och har inte någon klar gräns mellan samhälle och omgivande landskap. Genom den förtätning som föreslås av samhällets avslutning mot sydväst, markeras denna avslutning tydligare.

Vid en utbyggnad av bostäder nordnordost om Bengölen tas hänsyn till platåns skyddsvärda delar genom att inte lägga ut byggrätter i själva sluttningen mot väster. Den norra delen av detta område har ej markerade sluttningar inom de föreslagna byggrätterna.

En utbyggnad av en industritomt nordväst om samhället vid Boxholmsvägen är så långt utanför själva tätorten att den bör kunna prövas enskilt, oberoende av de i programmet föreslagna åtgärderna.

Höjder och volymer hos ny bostadsbebyggelse.

Med hänsyn till rådande bebyggelse bör ny bebyggelse inte uppta större höjd än en till två våningar. En ny idrottshall eller närvärmecentral är så småskaliga att de ryms inom den befintliga bebyggelsens höjdskala.

Ett nytt verksamhetsområde nordväst om samhället är skiljt från den befintliga bebyggelsen och kan därför ges en skala som i viss mån avviker från den befintliga bebyggelsen.

Färgsättning av ny bostadsbebyggelse.

Karaktären av bebyggelsen inom den tidigare kyrkbyn och den äldre bostadsbebyggelsen ska tas till vara genom bland annat kulörval.

Byggnader av offentlig karaktär bör ges faluröda fasader, alternativt ljusa putsade fasader, samt tegelröda tak,

Bostadshus bör ges tegelröda tak. Inom och i anslutning till byns äldre och kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsemiljöer bör nya bostadshus även ha faluröd träpanel eller ljusa putsade fasader.

5.10. Gator och trafik

Biltrafik

Kartan ovan och tabellen nedan visar uppmätta trafikmängder.

Trafikmängderna inom de allmänna vägarna har vid olika tillfällen och vid olika punkter mätts, se karta ovan och tabell nedan:

Område	Årtal för Mätning	Fordon ÅMD	Antal tung trafik
Område nr 1	1995	160	8
Område nr 2	1996	140	5
Område nr 3	2000	450	25
Område nr 4	2000	450	25
Område nr 5	2000	450	25
Område nr 6	1995	60	3
Område nr 7	1989	50	3

Vägverket är huvudman för de allmänna vägarna 609 och 610 (Linköpingsvägen mot Nykil respektive Haraldsbo), 588 (Boxholmsvägen och Rimforsavägen) och 584 (Kisavägen). Kommunen är huvudman för gatorna i samhället.

Den tunga trafiken, främst i form av timmerbilar, upplevs av flera som störande, då dessa uppfattas passera samhället i för hög fart. Åtgärder bör vidtas utmed de allmänna vägarna som prioriterar de oskyddade trafikanterna. Sådana fysiska åtgärder kan utgöras av avsmalnade sektioner, förskjutna vägfält, separerade gång- och cykelvägar mm.

Även närheten till ortens vattentäkt bör uppmärksammas beträffande behov av åtgärder utmed genomfarten (väg nr 588).

Samtliga trafiksäkerhetsförbättrande åtgärder bör konkretiseras i ett fortsatt planarbete eller i särskilt trafiksäkerhetsprojekt.

Hastighetsbegränsning till högst 30 km/tim har införts vid skolan.

En fråga som diskuterats under programarbetet är hur skyltar med tätbebyggelsesymbol (begränsad hastighet 50 km/tim) ska placeras. Av olika skäl bör skyltarna placeras längre ut mot öster på Rimforsavägen i syfte att markera att även delen nordost om Amundebosjön uppfattas som tillhörigt tätorten.

Kollektivtrafik

Linje 552 trafikerar mellan Ulrika och Vikingstads pendeltågsstation med fem till sju turer per vardag. Busstationen vid marknadsplatsen och skolan väster om kyrkan utgör ändhållplats. Avståndet till hållplatser inom programområdet är 0 - 600 meter.

Gång- och cykeltrafik

Någon separat gc-väg finns inte inom programområdet.

Gång- och cykeltrafiken blandas med biltrafik inom de allmänna vägarna och gatorna.

Särskilt uppfattas delen mellan tätorten och badplatsen vid Amundebosjön som trafikfarlig för oskyddade trafikanter. Här är tillåten hastighet 70 km/tim, vägen rak men smal samt utrymme för gående eller cyklister saknas. Delen av Kisavägen, mellan föreslagen bostadsbebyggelse mot väster och in till skolan, används av oskyddade trafikanter, då området är ett frekventerat strövområde med höga naturvärden. Båda dessa trafikavsnitt bör erhålla förbättrat skydd för oskyddade trafikanter samt en fullgod vägbelysning. Trafiksäkerhetsarbetet uppmärksammas i det fortsatta planarbetet.

En befintlig grusväg mellan skolan och butiken kan ges status av separat gc-väg genom samhället. Den bör ges en bra belysning med markerade övergångsställen och skyltningar.

Parkering

Förutsättningar finns för att lösa parkeringsbehovet inom ortens tomter och fastigheter för de verksamheter som finns eller planeras.

5.11. Teknisk försörjning

Allmänt

Området innehåller kommunala ledningar för vatten och avlopp.

Dagvattenledningar saknas i samhället.

Vatten och avlopp

Tekniska verken har allmänna ledningar för vatten och avlopp inom Ulrika.

Ett vattenverk finns inom den östra delen av området, mellan Linköpingsvägen och Tolebogölen. Vattentäkten utgör en grundvattentäkt. Länsstyrelsen beslutade 1983 om inre och yttre skyddsområde för vattentäkten. Bebyggelse finns inom båda skyddsområdena.

Vattentäkten har kapacitet för ytterligare 10-15 bostadslägenheter.

En upprustning av vattenverket kommer att ske inom en nära framtid. Ett reningsverk finns inom den södra delen av samhället. Det är dimensionerat för 300 personekvivalenter (pe) och belastas idag av cirka 200 pe.

Karta som visar inre och yttre skyddsområden för vattentäkten.

Dagvatten

Tekniska Verken äger inga dagvattenledningar inom Ulrika samhälle och är inte huvudman för eventuella dagvattenledningar. Dagvattenledningar förekommer enligt uppgift inom gatunätet. Ett återkommande problem är att dessa slammar igen och översvämningar uppstår in på angränsande fastigheter vid kraftigare nederbörd.

Hur dagvattenförsörjningen är löst eller kan lösas inom området är f n oklart och bör utredas vidare i ett fortsatt planarbete.

Vid mer omfattande regn är det ett problem att dagvattenbrunnar översvämmas och vatten flödar ut på omgivande markytor.

E|

Elnätet ägs av E.ON, tidigare Forsaströms Kraft AB.

Behov av ytterligare transformatorcapacitet är f n inte utrett.

Fjärrvärme

Anslutning till lokal närfjärrvärme är aktuellt genom den tillfälliga närvärmecentral som planeras med privat huvudmannaskap centralt i samhället. Fjärrvärmenätet kan komma att byggas ut med en eller flera permanenta närvärmecentraler i den takt som efterfrågan på fjärrvärme ökar.

Tele och optokablar

Telekablar finns inom programområdet.
Bredband har nyligen anslutits till samhället.

5.12. Konsekvenser av förändringarna enligt programmet

Miljökonsekvenser

I en förberedande miljökonsekvensbeskrivning som bilagts detta planprogram har olika frågor som kan vara av intresse för en helhetsbedömning av miljökonsekvenserna belysts.

Programmets mest betydande miljöpåverkan på eller från sin omgivning är

- Hur landskapsbilden påverkas
- Hur den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsemiljön påverkas
- Miljöpåverkan från närvärmecentraler
- Skydd av vattentäkten
- Radonförekomst
- Trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter
- Omhändertagande av dagvatten bör utredas vidare
- Ett hälsoriktigt och kretsloppsanpassat byggande kan ske

Kommunalekonomiska konsekvenser

Kommunen och dess bolag driver olika anläggningar och verksamheter inom Ulrika samhälle. Kommunens inställning är att så långt det är möjligt ur kommunalekonomisk synpunkt låta dessa verksamheter finnas kvar i Ulrika. Samtidigt önskar kommunen på olika sätt stödja olika gemensamma initiativ till att skapa en positiv samhällsutveckling i Ulrika. Grundläggande är att invånarna i Ulrika initierar och genomför de lokala projekten av egen kraft och med kommunen som katalysator. Kommunen har många möjligheter att stötta sådana projekt utan att de direkt belastar den kommunala ekonomin.

För samhällets fortsatta utveckling är det av synnerlig vikt att bland annat skola, förskola, kollektivtrafik och livsmedelsbutik finns att tillgå. Investeringar i idrottshall och fjärrvärme kan ske med privata medel eller via kommunala bolag.

Samhällets fortsatta utveckling och bärkraft

Ulrika utgör en ort med betydande arbetskraftsutpendling. Detta ställer höga krav på goda kommunikationer. Genom att underlaget för det kollektiva resandet är lågt, finns alltid en hotbild att kollektivtrafikens turtäthet och tillgänglighet minskar. Befolkningsutvecklingen i Ulrika samhälle innebär vidare en hög andel äldre människor och ett vikande befolkningstal.

En annan hotbild är att skolan kan läggas ner med motiveringen att antalet barn är för litet. Om så skulle ske kan viljan hos ett antal barnfamiljer att bo kvar på orten minska. Därmed minskar butikens underlag osv.

Med en positiv utveckling av samhället med en ökad inflyttning, växande företag på orten, förbättrad service kan samhällets styrka behållas. Det finns en etablerad vikänsla på orten och föreningslivet är väl utvecklat och sammanhållet, något som indikerar att det finns en stark vilja hos de boende att utveckla orten.

Plats finns för en idrottshall hitom skolan (vänstra bilden). Butik, café och intilliggande företagshotell utgör en av flera förutsättningar för en kommersiell utveckling i Ulrika.

5.13. Jämställdhetsfrågor

Ur jämställdhetssynpunkt är det mycket viktigt att orten behåller skola, butik, kommunikationer och en social grundservice. Ett ökat företagande på orten är också gynnsamt ur denna aspekt.

5.14. Fortsatt planarbete

Planprogrammet avses efter godkännande av Teknik- och samhällsbyggnadsnämnden utgöra underlag för fortsatt detaljplanarbete inom vissa delar av orten.

I första hand upprättas detaljplan för en permanent närvärmecentral, ett företagshotell samt en brandstation. Angränsande fastigheter ses samtidigt över beträffande markanvändning och byggrätter i samma detaljplan.

Detaljplan upprättas för ett eller två nya bostadskvarter enligt skissen i planprogrammet.

Generellt bör den äldre detaljplanen (nr 77) successivt ändras eller ersättas i samband med att nya detaljplaner upprättas för de nya behoven i samhället. Grundregeln bör vara att nya detaljplaner omfattar stora geografiska områden så att en ändring eller ersättning av äldre planer kan ske inom 2-4 detaljplaner.

Nya och ändrade detaljplaner kommer att generera behov av olika kompletterande utredningar. En översiktlig riskanalys bör göras i samband med fortsatt planarbete.

Allt detaljplanearbete bekostas av respektive exploatör.

BEHOVSBEDÖMNING FÖR MILJÖBEDÖMNING OCH AVGRÄNSNING AV MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING, MKB

Denna checklista utgör arbetsunderlag för att bedöma behovet av en miljöbedömning enligt miljöbalken och plan- och bygglagens bestämmelser, att bedöma behovet av en miljökonsekvensbeskrivning samt för att avgränsa vilka typer av miljöpåverkan som behöver beskrivas. Bedömningarna är preliminära.

Med stöd av checklistan och kompletterande utredningar bedöms i nuläget att detaljplaneprogrammet inte medför någon betydande miljöpåverkan och därmed inte föranleder att en miljöbedömning behöver göras. Därmed behöver heller inte någon miljökonsekvensbeskrivning göras.

De konsekvenser av detaljplaneprogrammet som särskilt har utretts berör landskapsbilden, värdefull natur, kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, miljöpåverkan från närvärmecentraler, skydd av vattentäkten samt trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter. I det fortsatta planarbetet bör en översiktlig riskanalys dessutom göras.

Ny kunskap som tillförs programarbetet kan innebära att bedömningarna i denna checklista behöver omvärderas.

	Kan påverkas	Påverkas ej	Kommentarer
Gällande regleringar och skyddsvärden			
Förordnanden/skydd	X		Hur vattentäkten påverkas av ny bebyggelse ska utredas innan ny bebyggelse planeras.
Riksintressen		X	Riksintressen saknas.
Naturvårdsplan	X		Hänsyn har tagits till markerade branter i särskilt utsatta lägen.
Ekologiskt känsliga områden		X	Saknas.
Fornlämningar		X	Några registrerade fornlämningar finns inte inom området..
Skyddsavstånd		X	Hänsyn ska tas till skyddsavstånd till närvärmecentraler och vattenverk.
Effekter på miljön			
Mark		X	Planläggning och exploatering innebär ianspråktagande av mark med begränsad användning..
Luft och klimat		X	Luftkvalitetsnormer bedöms kunna uppfyllas inom området.
Vatten	X		Avledning av dagvatten bör utredas. Vattentäkten ska skyddas..
Vegetation	X		Skyddsvärda träd bevaras.

	Kan påverkas	Påverkas ej	Kommentarer
Djurliv		X	Ingen känd påverkan.
Landskapsbild	X		Hänsyn har tagits till landskapsbilden genom placering av föreslagen bebyggelse..
Miljöpåverkan från omgivningen	X		En översiktlig riskanalys ska göras i samband med fortsatt planarbete.
Hälsoeffekter			
Utsläpp, buller, vibrationer		X	Utsläpp av olika slag bedöms ligga inom uppställda gränser.
Ljus		X	
Säkerhet	X		Säkerheten för oskyddade trafikanter måste förbättras på vissa allmänna vägar.
Allergier		X	Djurhållning saknas i närheten av föreslagna bostadsområden.
Hushållning med mark, vatten och andra resurser			
Mark- och vattenanvändning	X		Den föreslagna markanvändningen innebär en god hushållning med mark och resurser.
Naturresurser		X	Liten påverkan.
Transporter	X		En ökad inflyttning ökar transportbehovet och kan ge ökat underlag för kollektiva transporter.
Rekreation	X		Möjlighet till rekreation kan behållas. Motionsspåret läggs om vid exploatering sydväst om samhället.
Kulturmiljö	X		Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse bör erhålla skydd i fortsatt detaljplanering.
Miljöbalken			
3 & 4 kap.		X	Bestämmelserna bedöms kunna uppfyllas i planen.
Miljö kvalitetsnormer		X	
Anmälan, tillstånd		X	
Övergripande miljömål			
Nationella miljömål		X	
Kommunala miljömål		X	

Slutsatser

Den aktuella detaljplaneprogrammet bedöms inte ge upphov till betydande påverkan på miljö, hälsa eller hushållning med mark, vatten eller andra resurser.

Någon MKB enligt 5 kap. 18§ PBL bedöms därför inte vara nödvändig.

Det nationella målet, god bebyggd miljö

Det nationella miljö kvalitetsmålet ”God bebyggd miljö” är det som bäst täcker in tätortsmiljöernas miljöfrågor. Miljö kvalitetsmålet innebär:

- Den bebyggda miljön ger skönhetsupplevelser och trevnad samt har ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur så att alla människor ges möjlighet till ett rikt och utvecklande liv och så att omfattningen av människors dagliga transporter kan minskas.
- Det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet i form av byggnader och bebyggelsemiljöer samt platser och landskap med särskilda värden värnas och utvecklas.
- Natur- och grönområden med närhet till bebyggelsen och med god tillgänglighet värnas så att behovet av lek, rekreation, lokal odling samt ett hälsosamt lokalklimat kan tillgodoses.
- Den biologiska mångfalden bevaras och utvecklas.
- Transporter och transportanläggningar lokaliseras och utformas så att skadliga intrång i stads- eller naturmiljön begränsas och så att de inte utgör hälso- eller säkerhetsrisker eller i övrigt är störande för miljön.
- Miljöanpassade kollektivtrafiksystem av god kvalitet finns tillgängliga och förutsättningarna för säker gång- och cykeltrafik är goda.
- Människor utsätts inte för skadliga luftföroreningar, bullerstörningar, skadliga radonhalter eller andra oacceptabla hälso- eller säkerhetsrisker.
- Mark- och vattenområden är fria från gifter, skadliga ämnen och andra föroreningar.
- Användningen av energi, vatten och andra naturresurser sker på ett effektivt, resursbesparande och miljöanpassat sätt och främst förnybara energikällor används.

Kommunens mål i lokal Agenda 21

Kommunens invånare ska aktivt delta i arbetet för en långsiktig och hållbar utveckling.

Det totala behovet av transporter ska minska. Vi ska minska biltrafiken och förbättra möjligheterna för gående, cyklisterna och kollektivtrafik. Alla transporter av personer och varor ska ske med förnyelsebara bränslen.

Den totala energianvändningen ska minska. El och värme ska produceras med förnyelsebara energikällor.

Avfallshanteringen ska karakteriseras av återanvändning och återvinning. Vi ska inte producera något avfall som måste deponeras.

Växt- och djurarter ska bevaras i naturliga livsmiljöer. Förstörda livsmiljöer ska återskapas. Stad och land måste integreras med en bättre näringsåterföring, större andel närproducerad mat och ett hållbart jordbruk. Systemen för vatten och avlopp ska kretsloppsanpassas i hela kommunen.

Den fysiska planeringen ska grundas på helhetstänkande, långsiktighet och kretsloppsanpassning.

Alla projekt ska ge ett resurssnålt samt miljö- och hälsoriktigt byggande och boende.

Företag i kommunen ska ha en tydlig miljöprofil och stödjas i sitt miljöarbete.

Kretsloppsfrågorna ska ingå som en mycket viktig del i all verksamhet i förskolan och skolan.

Vi ska skapa förutsättningar för kommunens invånare att handla miljömedvetet.

Användningen av skadliga kemiska produkter ska upphöra inom kommunen.